

Obiteljsko poduzetništvo u funkciji razvoja ugostiteljske ponude smještaja

Orešković, Sara

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management / Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:191:595206>

Rights / Prava: [Attribution 4.0 International](#)/[Imenovanje 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Tourism and Hospitality Management - Repository of students works of the Faculty of Tourism and Hospitality Management](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišni prijediplomski studij

SARA OREŠKOVIĆ

**Obiteljsko poduzetništvo u funkciji razvoja ugostiteljske ponude
smještaja**

**Family business in the function of the accommodation offer in
hospitality industry**

Završni rad

Opatija, 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu
Sveučilišni prijediplomski studij
Poslovna ekonomija u turizmu i ugostiteljstvu
Studijski smjer: Menadžment u turizmu

**Obiteljsko poduzetništvo u funkciji razvoja ugostiteljske ponude
smještaja**

**Family business in the function of the accommodation offer in
hospitality industry**

Završni rad

Kolegij:	Obiteljsko poduzetništvo	Student:	Sara Orešković
Mentor:	Doc. dr. sc. Marta Cerović	Matični broj:	25183/20

Opatija, travanj 2024.

SVEUČILIŠTE U RIJECI UNIVERSITY OF RIJEKA
FAKULTET ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU
FACULTY OF TOURISM AND HOSPITALITY MANAGEMENT
OPATIJA, HRVATSKA CROATIA

IZJAVA O AUTORSTVU RADA I O JAVNOJ OBJAVI OBRANJENOG ZAVRŠNOG RADA

Sara Orešković

(ime i prezime studenta)

25183/20

(matični broj studenta)

**Obiteljsko poduzetništvo u funkciji razvoja ugostiteljske ponude
smještaja**

(naslov rada)

Izjavljujem da sam ovaj rad samostalno izradila/o, te da su svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima, bilo da su u pitanju knjige, znanstveni ili stručni članci, Internet stranice, zakoni i sl. u radu jasno označeni kao takvi, te navedeni u popisu literature.

Izjavljujem da kao student–autor završnog rada, dozvoljavam Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci da ga trajno javno objavi i besplatno učini dostupnim javnosti u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci.

U svrhu podržavanja otvorenog pristupa završnim radovima trajno objavljenim u javno dostupnom digitalnom repozitoriju Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, ovom izjavom dajem neisključivo imovinsko pravo iskorištavanja bez sadržajnog, vremenskog i prostornog mog završnog rada kao autorskog djela pod uvjetima *Creative Commons* licencije CC BY Imenovanje, prema opisu dostupnom na <http://creativecommons.org/licenses/>.

U Opatiji, 10. Lipnja 2024.

Sara Orešković

Potpis studenta

Sažetak

Poduzetništvo i turizam su ključne komponente razvoja općine Malinska-Dubašnica na otoku Krku. Poduzetništvo potiče ekonomski razvoj, inovacije i stvaranje radnih mjesta, dok obiteljska poduzeća prenose vrijednosti i tradiciju s generacije na generaciju. Turizam je ključna gospodarska grana općine Malinska-Dubašnica, privlačeći posjetitelje svojom prirodnom ljepotom, kulturnom baštinom i raznolikim sadržajima. Jedan od glavnih temelja gospodarskog i društvenog sustava u općini Malinska-Dubašnica je obiteljski hotel Riva, koji predstavlja simbol gostoljubivosti i kvalitetne usluge. Hotel Riva ostaje vjeran svojoj obiteljskoj tradiciji, pružajući autentično iskustvo boravka na otoku Krku. Njihov visoki standard usluge, udobnost i gostoljubivost čine ih omiljenim odredištem među turistima. Obiteljska poduzeća poput hotela Riva igraju važnu ulogu u turizmu, pružajući smještaj, ugostiteljske usluge i turističke aktivnosti. Njihova fleksibilnost, osobni pristup i posvećenost kvaliteti doprinose jedinstvenom iskustvu gostiju. Integracija poduzetništva, obiteljskih snaga i turizma, posebno kroz primjer hotela Riva, ključna je za održivi razvoj Malinske-Dubašnice. To potiče ekonomski rast, očuvanje kulturnog identiteta i poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva.

Ključne riječi: poduzetništvo; obiteljsko poduzetništvo; Malinska-Dubašnica; Luxury Hotel Riva.

Sadržaj	
UVOD	1
1. TEMELJNI KONCEPTI PODUZETNIŠTVA	3
1.1. Povijesni razvoj poduzetništva	3
1.2. Teorije poduzetništva	4
1.3. Poduzetnik i poduzetništvo	7
1.4. Poduzetništvo na Otoku Krku	8
2. OBITELJSKO PODUZETNIŠTVO	10
2.1. Pojam obiteljskog poduzetništva	10
2.2. Vrste obiteljskih poduzeća	11
2.3. Prednosti i nedostaci obiteljskog poduzetništva	12
3. TURISTIČKA OBILJEŽJA OPĆINE MALINSKA - DUBAŠNICA	14
3.1. Opći podaci	14
3.2. Povijest turizma	15
3.3. Upravljanje općinom Malinska – Dubašnica	15
3.4. Struktura smještajne ponude	16
3.5. Turistički promet općine Malinska – Dubašnica	17
4. OBITELJSKO PODUZETNIŠTVO NA PRIMJERU LUXURY HOTEL RIVA	24
4.1. Povijesni razvoj poduzeća	24
4.2. Razvoj poduzetničke obitelji	25
4.3. Poslovanje Luxury Hotel Riva	26
ZAKLJUČAK	33
BIBLIOGRAFIJA	34

Uvod

Obiteljsko poduzetništvo predstavlja važan segment gospodarstva diljem svijeta, obilježen dubokim korijenima, tradicijom i predanošću. U okviru tog konteksta, Luxury Hotel Riva u Malinskoj, na otoku Krku, predstavlja izvanredan primjer obiteljskog poduzetništva koji sjedinjuje luksuz, udobnost i tradicionalnu gostoljubivost. U radu se istražuje povijest i razvoj poduzetničke obitelji, te njihov ključni doprinos turizmu na području općine Malinska-Dubašnica.

Obitelj vlasnika hotela je obitelj s bogatom poduzetničkom poviješću koja seže generacijama unatrag, započela je svoje poslovanje otvaranjem malog pansiona 1997. godine. Kroz strast, predanost i poslovni entuzijazam, obitelj je postupno proširila svoje poslovanje izgradnjom hotela Pinia i luksuznih vila, a kruna njihovog uspjeha je Luxury Hotel Riva, koji je postao sinonim za ekskluzivnost i sofisticiranost na otoku Krku.

Prvo poglavlje donosi pregled temeljnih koncepata poduzetništva. Detaljno se analiziraju ključni pojmovi vezani uz poduzetništvo u kontekstu povijesnog razvoja te teorije o poduzetnicima i različite klasifikacije obiteljskih poduzeća.

Drugo poglavlje produbljuje temu kroz analizu teorijskih postavki obiteljskog poduzetništva.

U trećem poglavlju, piše se o turističkim obilježjima Općine Malinska - Dubašnica. Ističe se utjecaj Luxury hotela Riva na turizam u Malinskoj te analizira njegov doprinos lokalnoj ekonomiji, razvoju turističke infrastrukture i promociji destinacije.

Četvrto poglavlje konkretizira prethodno teorijski razrađene pojmove kroz primjer obiteljskog poduzetništva na području Općine Malinska - Dubašnica, s posebnim osvrtom na ulogu hotela Riva kao ključnog predstavnika obiteljskog poduzetništva u turizmu. Detaljno se analizira poslovanje i poduzetnički razvoj obitelji koja posjeduje i upravlja hotelom Riva. Dan je osvrt na početke njihovog poslovanja, ključne prekretnice u razvoju te načine na koje su se prilagođavali promjenjivim tržišnim uvjetima tijekom vremena te istražuju se strategije koje su koristili za uspjeh i održavanje konkurentnosti na tržištu.

Cilj završnog rada je detaljno analizirati utjecaj hotela visoke kategorije u obiteljskom vlasništvu na turistički promet Općine Malinska - Dubašnica. Fokus je na identificiranju i

razumijevanju konkretnih načina na koje Luxury Hotel Riva doprinosi ukupnom turističkom prometu u ovom području.

Doprinos završnog rada očituje se u razumijevanju uloge obiteljskog poduzetništva u oblikovanju i unaprijeđenju turizma te kako Luxury Hotel Riva postaje ključna točka turističke privlačnosti, pridonoseći ugledu i prepoznatljivosti Malinske kao elitne destinacije za odmor i rekreaciju.

1. Temeljni koncepti poduzetništva

Pravilno definiranje ključnog pojma poduzetništva je prvi ključni i zahtjevan korak u istraživanju ove teme. Poduzetništvo je aktivnost koja obuhvaća pokretanje, vođenje i razvoj poslovnih poduhvata ili inicijativa, često uz rizik, s ciljem ostvarivanja profita ili stvaranja društvene vrijednosti.

„Poduzetništvo je proces prepoznavanja prilike, prikupljanje sredstava za njenu realizaciju, stvaranje i raspodjela novostvorene vrijednosti. U tom procesu poduzetnik je osoba koja preuzima rizik u novcu, vremenu i ugledu.“¹

1.1. Povijesni razvoj poduzetništva

Poduzetništvo nije novi fenomen. Počeci razvoja poduzetništva sežu u prošlost, a ugostiteljstvo je jedna od prvih djelatnosti koja se može smatrati poduzetničkom.

Korijeni poduzetništva kao aktivnost koja potiče kreativnost i inovacije nalaze se u drevnim civilizacijama poput babilonske, egipatske, arapske i kineske. Još u tim vremenima, inovativni obrtnici bili su vrlo aktivni u različitim sektorima gospodarstva. U antičkom razdoblju poznati su razni oblici poduzetništva u staroj Grčkoj i Rimskom Carstvu, gdje su trgovina i financijske aktivnosti bile izuzetno važne. U drevnim civilizacijama poput babilonske, egipatske, arapske i kineske, prvi tragovi poduzetništva nalaze se u obliku obrtnika i trgovaca koji su bili aktivni u različitim sektorima gospodarstva. Oni su stvarali nove proizvode, razvijali trgovinske rute i postavljali temelje za ekonomske razmjene među kulturama. U antičkom dobu, Grčka i Rimsko Carstvo bilježe značajan napredak u poduzetništvu. Trgovina i financijske aktivnosti cvjetaju, potaknute razvojem gradova kao centara gospodarske aktivnosti. Ovdje se pojavljuju prve organizirane srednjovjekovne organizacije ili udruženja obrtnika i trgovaca, stvarajući okruženje poticajno za razvoj poduzetničkih inicijativa. Međutim, pravi procvat poduzetništva događa se u srednjem vijeku, između 11. i 13. stoljeća. Trgovina, pomorstvo, bankarstvo i razbojništvo postaju ključni sektori poduzetništva, potičući razvoj ekonomske aktivnosti diljem Europe. Pojedinci poput trgovaca i gusara ostavljaju dubok trag u povijesti poduzetništva, oblikujući rane oblike poslovnih poduhvata. Nadalje, s početkom industrijske revolucije u 18.

¹ Hunjet i Kozina, Osnove poduzetništva, 6.

i 19. stoljeću, poduzetništvo doživljava radikalnu transformaciju. Pojava novih tehnologija poput parnih strojeva i masovne proizvodnje potiče razvoj tvorničkog sustava i rast industrijskog sektora. Pojedinci poput Andrew Carnegieja i Johna D. Rockefeller-a postaju ikone tog doba, usmjeravajući tehnološke inovacije prema ekonomskom napretku. U 20. stoljeću, poduzetništvo nastavlja evoluirati, pri čemu su tehnološki napredak i globalizacija ključni pokretači promjena. Razvoj IT industrije otvara nova područja poduzetništva, dok pojedinci poput Steve Jobsa i Bill Gatesa postaju simboli suvremenog poduzetništva. Start-up kultura postaje sveprisutna, potičući inovacije i stvarajući nova radna mjesta širom svijeta. U 21. stoljeću, poduzetništvo doživljava procvat, potaknut digitalnom transformacijom i rastom internetskog tržišta ². Start-upi se šire, a tehnološki divovi postavljaju standarde u globalnom poslovanju. Pojmovi poput "agilnosti", "inovacije" i "poduzetničkog duha" postaju ključni za uspjeh u modernom poslovnom okruženju. Kroz ovaj povijesni razvoj, poduzetništvo je postalo neizostavan dio ljudske ekonomske i društvene evolucije. Pioniri i vizionari iz prošlosti postavili su temelje za suvremene poduzetničke inicijative, oblikujući svijet u kojem danas živimo.

1.2. Teorije poduzetništva

U polju ekonomske teorije, koncept "poduzetnika" prvi je formulirao irski ekonomist Richard Cantillon. On je poduzetnika opisao kao osobu koja kupuje po poznatim cijenama, a prodaje po cijenama koje još nisu poznate ili formirane. Njegova teorija naglašava ulogu poduzetnika u prepoznavanju i iskorištavanju poslovnih prilika radi ostvarivanja profita, te ih smješta u središte tržišne ekonomije. Kroz povijest, mnogi utjecajni ekonomisti doprinijeli su razumijevanju poduzetništva i uloge poduzetnika u ekonomskim procesima. Njihova razmišljanja i teorije mogu se grupirati u dvije osnovne kategorije: klasične i suvremene. ³

Klasične teorije, poput Cantillonove, naglašavaju poduzetničku ulogu u ekonomskom razvoju kroz identifikaciju prilika za profit. S druge strane, suvremene teorije proširuju ovaj koncept kako bi obuhvatile širi spektar aktivnosti i karakteristika poduzetnika u suvremenom gospodarstvu. Klasične teorije o poduzetništvu i poduzetnicima predstavljaju ključne koncepte

² Andrić, Razvoj poduzetništva kroz povijest, 4.

³ Cetinski, Milohnić i Perić, Menadžment malog i srednjeg ugostiteljskog objekta, 1.

u ekonomskoj teoriji, a svaka od njih pridonosi dubljem razumijevanju uloge poduzetnika u gospodarstvu. Jean Baptiste Say, poznat kao "otac poduzetništva", opisuje poduzetnika kao koordinatora proizvodnje, dok John Mill koristi termin "untaertaker" za opisivanje osobe koja pokreće posao. Joseph Alois Schumpeter, poznat po svojoj teoriji o "kreativnom uništavanju", smatra poduzetništvo središnjim elementom ekonomskog razvoja, naglašavajući ulogu inovacija u napretku gospodarskih subjekata. Frank Knight ističe da poduzetnici zarađuju profit zbog svoje sposobnosti preuzimanja rizika, a Ludwig von Mises vidi poduzetništvo prisutno u svim ljudskim aktivnostima. Israel Kirzner opisuje poduzetnika kao pojedinca iznimno budnog i pozornog, uvijek spremnog prepoznati prilike koje drugi možda ne primjećuju. Mark Casson opisuje poduzetnika kao osobu koja donosi ključne odluke o upravljanju rijetkim proizvodnim resursima, dok Harvey Leibenstein ističe njihovu ulogu u povezivanju tržišta i transformaciji poduzeća. Theodore Schultz naglašava sposobnost poduzetnika suočavanja s neravnotežama te stjecanja poduzetničkih vještina kroz obrazovanje, dok William Baumol upozorava na razliku između produktivnog i destruktivnog poduzetništva. Svaka od ovih teorija pruža jedinstveni uvid u prirodu poduzetništva i njegovu ulogu u gospodarskom razvoju, ističući važnost poduzetnika kao pokretača promjena i napretka.⁴

Suvremene teorije poduzetništva pružaju dublje uvide u složenost poduzetničkog fenomena i ulogu poduzetnika u suvremenom društvu. Ove teorije osvjetljavaju različite aspekte poduzetništva, uključujući definiciju poduzetništva, ulogu poduzetnika, karakteristike poduzetnika te različite škole poduzetništva. U ovom radu istražuje se nekoliko ključnih suvremenih teorija poduzetništva, analizirajući njihove značajke i doprinos razumijevanju poduzetničkog procesa. Jedna od važnih suvremenih teorija poduzetništva dolazi od autora Škorića, koji poduzetništvo definira kao skup aktivnosti usmjerenih na osnivanje, organiziranje i vođenje poslovanja poduzeća. Ova definicija naglašava operativnu dimenziju poduzetništva te ističe važnost praktičnih aspekata u pokretanju i upravljanju poslovnim poduhvatima. Druga značajna teorija dolazi od autora Birch, koji preusmjerava pozornost na samog poduzetnika, smatrajući ih herojima suvremenog društva. Ovaj pristup naglašava osobne karakteristike i ulogu poduzetnika u stvaranju vrijednosti i promjenama u društvu te ih postavlja u središte poduzetničkog procesa. Zimmerer i Scarborough pridonose suvremenim teorijama poduzetništva donoseći pregled profila poduzetnika. Kroz analizu karakteristika, vještina i

⁴ Cetinski, Milohnić i Perić, Menadžment malog i srednjeg ugostiteljskog objekta, 2.

osobnih svojstava poduzetnika, ovi autori omogućuju bolje razumijevanje tko su poduzetnici i što ih motivira u njihovim poslovnim poduhvatima. Cunningham i Lischeron donose pregled šest temeljnih škola poduzetništva, što je još jedan važan doprinos suvremenim teorijama poduzetništva. Ove škole uključuju karizmatičnu, psihološku, klasičnu, menadžersku, voditeljsku i unutarnje-poduzetničku. Škole poduzetništva predstavljaju različite pristupe i perspektive u proučavanju poduzetništva, svaka naglašava određene aspekte poduzetničkog procesa i karakteristike poduzetnika. U nastavku slijedi detaljnije objašnjenje svake od navedenih škola: ⁵

1) Karizmatična škola poduzetništva:

Poduzetnici se opisuju kao iznimno sposobni i ambiciozni pojedinci. Karizmatična škola opisuje poduzetništvo tako da je fokus na sposobnostima i osobinama poduzetnika koji su sposobni ostvariti izvanredne poslovne rezultate zahvaljujući svojim vještinama i motivaciji.

2) Psihološka škola poduzetništva:

Ova škola naglašava da su poduzetnici "rođeni", što znači da imaju unutarnji nagon za poduzetništvom. Također, ističe se njihova sposobnost preuzimanja rizika. Poduzetništvo od strane psihološke škole se promatra kao rezultat unutarnjih osobina pojedinca, poput njihove motivacije, vrijednosti i sklonosti prema riziku.

3) Klasična škola poduzetništva:

Poduzetnici se opisuju kao inovatori koji su sposobni prepoznati prilike i donositi odluke u neizvjesnim situacijama. Ova škola naglašava ulogu poduzetnika u prepoznavanju prilika i donošenju odluka koje vode ka stvaranju novih vrijednosti i poslovnih prilika.

4) Menadžerska škola poduzetništva:

Poduzetnici su opisani kao pojedinci s izvanrednim sposobnostima u prepoznavanju prilika, uz bogato menadžersko znanje koje im omogućuje iskorištavanje tih prilika. Menadžerska škola stavlja naglasak na sposobnosti poduzetnika da prepoznaju poslovne prilike i da ih uspješno iskoriste uz primjenu menadžerskih vještina i znanja.

5) Voditeljska škola poduzetništva:

⁵ Cetinski, Milohnić i Perić, Menadžment malog i srednjeg ugostiteljskog objekta, 4.

Poduzetnici se opisuju kao vizionari, mentori i vođe, koji su vješti u komunikaciji i motiviranju drugih. Ova škola stavlja fokus na važnost poduzetnika kao vođe tima ili organizacije, koji svojim vizionarskim pristupom i komunikacijskim vještinama usmjeravaju svoje suradnike prema zajedničkim ciljevima i uspjehu.

6)Unutarnje-poduzetnička škola:

Ova škola ističe poduzetničko ponašanje pojedinca unutar organizacije, gdje se poduzetnički duh potiče i nagrađuje. Fokus je na poduzetničkom pristupu u radu unutar organizacije, gdje se prepoznaju i iskorištavaju poslovne prilike za postizanje ciljeva i inovacija.⁶

Suvremene teorije poduzetništva odražavaju raznolikost poduzetničkog fenomena te ističu važnost poduzetnika u suvremenom društvu. Kroz definicije poduzetništva, naglasak na poduzetnike kao heroje, analizu profila poduzetnika te pregled šest temeljnih škola poduzetništva, ove teorije pružaju dublje uvide u kompleksnost poduzetničkog procesa i doprinose razumijevanju uloge poduzetnika u suvremenom poslovnom svijetu.

1.3. Poduzetnik i poduzetništvo

Poduzetnik i poduzetništvo su temeljni stupovi suvremenog gospodarstva, često se smatraju poticateljima ekonomske aktivnosti i inovacija. Korelacija između ove dvije komponente nije samo simbiotička, već duboko međusobno ovisna, predstavljajući dinamičan odnos koji oblikuje ekonomski pejzaž i društvenu strukturu. Poduzetništvo, u svojoj biti, predstavlja proces stvaranja, razvoja i upravljanja poslovnim inicijativama s ciljem stvaranja vrijednosti. Ono nije samo poslovni poduhvat, već i filozofija i način razmišljanja koji obuhvaća inovativnost, rizik i ambiciju. Poduzetnici, kao pokretači ovog procesa, često su pojedinci s izraženim vizionarskim pristupom i sposobnošću prepoznavanja prilika tamo gdje drugi ne vide. Njihova sposobnost generiranja inovativnih koncepata često je pokretački motor ekonomske promjene. Kroz poduzetničke pothvate, poduzetnici ne samo što stvaraju nova radna mjesta i potiču zapošljavanje, već i potiču konkurenciju i razvoj novih proizvoda i usluga. Konkurencija, kao rezultat njihovih aktivnosti, potiče inovacije, smanjenje cijena i povećanje kvalitete, što na kraju koristi potrošačima i doprinosi općem ekonomskom napretku. No,

⁶ Cetinski, Milohnić i Perić, Menadžment malog i srednjeg ugostiteljskog objekta, 4.

poduzetnici nisu samo ekonomski agenti; njihov utjecaj seže i na društvenu razinu. Kroz svoje poslovne aktivnosti, oni često prepoznaju i rješavaju društvene probleme, promičući socijalnu pravednost, održivost i društvenu odgovornost. Njihov doprinos kroz filantropiju, korporativnu društvenu odgovornost i inovativna rješenja za društvene izazove imaju dugoročne pozitivne učinke na zajednicu. S druge strane, poduzetništvo ne može cvjetati bez poticajnog okruženja koje podržava inovacije i razvoj novih poduzeća. To uključuje pravni i regulatorni okvir, pristup financiranju, razvojne programe i podršku razvoju poduzetničkih vještina. Poduzetnici su i proizvođači i pokretači svoje okoline, aktivno oblikujući ekonomske i društvene uvjete u kojima djeluju. U konačnici, poduzetnici i poduzetništvo zajedno predstavljaju vitalnu silu u gospodarskom razvoju, potičući inovacije, stvaranje vrijednosti i doprinoseći društvenom napretku. Njihova međusobna korelacija odražava dinamičnu prirodu gospodarske aktivnosti i potrebu za neprekidnim razvojem i prilagodbom u suvremenom svijetu. Svojom vizionarskom perspektivom, inovativnošću i predanošću, poduzetnici su pokretači promjena, oblikujući budućnost ekonomije i društva u cjelini.

1.4. Poduzetništvo na Otoku Krku

Jedna od ključnih gospodarskih grana otoka Krka je turizam. Turistička aktivnost intenzivira se tijekom ljetnih mjeseci, ali ostaje sezonskog karaktera, što predstavlja izazov za poduzetnike. Ipak, turizam otvara mnoge poslovne prilike, uključujući ponudu smještaja, hrane i pića, rekreaciju, nautički turizam i druge aktivnosti usmjerene na turiste. Poljoprivreda je također važan segment gospodarstva otoka Krka. Plodna poljoprivredna zemlja podržava raznoliku proizvodnju, uključujući masline, vinovu lozu, voće, povrće i druge kulture. Poduzetnici u poljoprivredi mogu se baviti proizvodnjom maslinovog ulja, vina i drugih lokalnih proizvoda. Održivi turizam postaje sve važniji na otoku Krku. Poduzetnici imaju priliku razvijati ekološki osviještene turističke ponude poput eko-hotela, agroturizma i ekoloških tura. Osim toga, lokalna samouprava i organizacije pružaju potporu poduzetnicima kroz različite programe poticaja i subvencija. Bogata kulturna baština otoka Krka pruža dodatne poslovne prilike. Poduzetnici se mogu baviti razvojem kulturnog turizma, organizacijom događaja, prodajom suvenira i umjetničkih radova te ponudom tradicionalnih proizvoda. Uz tradicionalne sektore, digitalno poduzetništvo postaje sve značajnije na otoku Krku. Poduzetnici se mogu baviti internetskom

prodajom lokalnih proizvoda, pružanjem usluga digitalnog marketinga ili razvojem aplikacija i softvera. Unatoč izazovima sezonske prirode poslovanja, poduzetništvo na otoku Krku nudi mnoge prilike za razvoj poslovanja. Raznolikost gospodarskih grana, potpora lokalne zajednice te bogata kulturna baština čine ovaj otok privlačnom destinacijom za poduzetnike.

Na otoku Krku, nakon grada Krka, Malinska je također istaknuta kao važno središte poduzetništva. Ova dva mjesta zajedno predvode u poduzetništvu na otoku, pružajući značajan doprinos ekonomiji otoka. Kao što je spomenuto u odlomku iznad, na otoku se ističu različite poduzetničke forme, kao što su:

- Restorani: Konoba Intrada, Pizzeria Matteo, Pizzeria Mandrač, Konoba Galija, Konoba Porat,
- Kafe barovi: Beleca, King's Caffè, Bracera coffee and wine bar, Melin, Volsonis,
- Poljoprivreda: OPG Pčelarstvo Bogović, OPG Cvelić Aronija, OPG Utla Olive, Rasadnik cvijeća „Žgombići“ OPG Perišić,
- Turističke agencije: Turistička agencija „Kralj“, turistička agencija „Apolinar“, turistička agencija „Olivari“, turistička agencija „Molaris“,
- Trgovina: Trgovina Krk, parfumerija „Rožica“, Tekstil „Leptirić“,
- Hoteli: Hotel Malin, Hotel Pinia, Hotel Villa Margaret, Hotel Blue Waves Resort, Luxury Hotel Riva, Hotel Adria.

Bogata raznolikost poduzetništva u Malinskoj, kao značajnom središtu na otoku Krku, svjedoči o vitalnosti gospodarstva otoka te o važnosti različitih poduzetničkih inicijativa u poticanju ekonomske aktivnosti i razvoja.

2. Obiteljsko poduzetništvo

Obiteljsko poduzeće obuhvaća svaki poslovni subjekt u vlasništvu obitelji u kojem obitelj svojim angažmanom i odlukama ima presudan utjecaj.

2.1. Pojam obiteljskog poduzetništva

Obiteljsko poduzetništvo je posebna kategorija poslovnih subjekata koja uključuje poduzeća u vlasništvu obitelji ili pod kontrolom obitelji. Obiteljsko poduzetništvo se može definirati kao poslovna organizacija ili tvrtka koju osniva, kontrolira ili vodi obitelj. Obiteljski poslovni subjekti obično imaju obitelj ili obiteljske članove uključene u upravljanje, vlasništvo ili odlučivanje. Obiteljska poduzeća često imaju nekoliko ključnih karakteristika, uključujući bliskost vlasništva i upravljanja, prijenos vlasništva ili upravljanja unutar obitelji, obiteljske vrijednosti i kulturu koje utječu na poslovanje, te emocije koje mogu imati utjecaj na poslovne odluke.⁷

Osnovni elementi obiteljskog poduzetništva obuhvaćaju tri ključna faktora: rod, vlasništvo nad kapitalom poduzeća i kontrolu nad poslovnim procesima i odlukama. Rod ili obiteljska pripadnost igra značajnu ulogu jer obitelj obično ima središnju ulogu u osnivanju, razvoju i vođenju poslovanja. Obiteljski identitet često ima snažan utjecaj na vrijednosti, kulturu i dugoročne ciljeve poduzeća.

Drugi važan element je vlasništvo nad kapitalom poduzeća. Obitelji često posjeduju ili kontroliraju kapital poduzeća, bilo putem vlasništva dionica ili drugih financijskih instrumenata. Ova vlasnička struktura može odrediti raspodjelu moći unutar poduzeća i utjecati na procese donošenja odluka.

Kontrola je treći ključni element obiteljskog poduzetništva i odnosi se na sposobnost obitelji da utječe na strategije, politike i operativne odluke vezane uz poslovanje poduzeća. Obitelji često zadržavaju kontrolu nad poslovanjem putem vlasničke strukture, ali i kroz upravljačke pozicije ili formalne uloge unutar poduzeća. Ta kontrola može biti od vitalnog značaja za

⁷ Kružić i Bulog, Obiteljska poduzeća: životni ciklusi, nasljeđivanje i održivost, 12.

očuvanje obiteljskih interesa, ali može predstavljati i izazov u smislu upravljanja poslovnim procesima na način koji osigurava dugoročnu uspješnost i održivost poduzeća.

Dakle, rodna pripadnost, vlasništvo nad kapitalom i kontrola nad poslovnim procesima ključni su elementi obiteljskog poduzetništva koji oblikuju identitet, strukturu i dinamiku ovih poslovnih subjekata.⁸ Obiteljska poduzeća mogu imati specifične ciljeve koji odražavaju interese i vrijednosti obitelji, poput osiguranja financijske sigurnosti za obitelj, očuvanja obiteljskog nasljeđa, pružanja prilika za zapošljavanje članova obitelji ili doprinosa lokalnoj zajednici.

2.2. Vrste obiteljskih poduzeća

Kako poduzeća napreduju, proširuju svoje poslovanje, što rezultira porastom broja sudionika ili obitelji koje su uključene u poslovanje poduzeća. Postoje tri osnovna tipa obiteljskih poslovnih modela koje možemo razlikovati:

1. Aktivna obiteljska poduzeća: Ovi tipovi poduzeća karakterizira činjenica da su vlasništvo, upravljanje i nadzor nad poslovanjem u potpunosti u rukama članova obitelji. To znači da su članovi obitelji ne samo vlasnici tvrtke, već i aktivno uključeni u vođenje i donošenje odluka u poslovanju. Često su članovi obitelji zaposleni unutar poduzeća i obavljaju ključne uloge u operativnim procesima.
2. Obiteljska poduzeća s odsutnim vlasnikom: Ovdje imamo situaciju u kojoj su vlasništvo i kontrola poduzeća u rukama članova obitelji koji nisu aktivno uključeni u operativne procese poduzeća. Iako su formalno vlasnici, oni možda nisu zaposleni unutar poduzeća i ne sudjeluju u upravljanju njime. Umjesto toga, mogu imati ulogu pasivnih investitora ili vlasnika.
3. Latentna (pritajena) obiteljska poduzeća: Ovi modeli poduzeća karakterizira situacija u kojoj je samo jedan član obitelji aktivno uključen u poslovanje, dok ostali članovi obitelji nisu. Međutim, postoji mogućnost da se ostali članovi uključe u posao u budućnosti. Ovo može biti zbog različitih razloga, uključujući obrazovanje, interes ili potrebu za radom unutar obiteljskog biznisa.⁹

⁸ Kružić, Obiteljski biznis, 5.

⁹ Ibidem

Svaki od ovih tipova obiteljskih poduzeća ima svoje specifičnosti i izazove. Aktivna obiteljska poduzeća obično imaju blisku vezu između vlasništva i upravljanja, što može donijeti brže odluke i veću fleksibilnost, ali i potencijal za sukobe unutar obitelji. Obiteljska poduzeća s odsutnim vlasnicima mogu se suočiti s izazovima u komunikaciji i usklađivanju interesa između vlasnika i menadžmenta. Latentna obiteljska poduzeća mogu imati prednosti u fleksibilnosti, ali i nedostatke u jasnim vizijama ili usklađenosti među članovima obitelji.

2.3. Prednosti i nedostaci obiteljskog poduzetništva

Obiteljsko poduzetništvo, poput ostalih oblika poduzetništva, nosi sa sobom svoje prednosti i nedostatke, ali pruža i brojne mogućnosti za razvoj.

Kao prednosti najčešće se navode:

- Poslovni model koji se smatra najpristupačnijim, ekonomičnim i efikasnim načinom samozapošljavanja,
- Obiteljsko poduzetništvo otvara vrata za sve slojeve društva, čineći ga dostupnim gotovo svakoj obitelji,
- Obiteljska povezanost i želja za očuvanjem stečenog imovinskog statusa,
- Spontana spremnost obitelji na odricanja radi dobrobiti poslovanja,
- Izražena briga za pojedince unutar obitelji, što rezultira visokom razinom pažnje prema svakom članu,
- Smanjena sklonost zaduživanju i promicanje financijske stabilnosti,
- Fokusiranje zaposlenika (članova obitelji) na dugoročne ciljeve, s obzirom na planiranje dugoročne prisutnosti u obiteljskom poslu,
- Naglašavanje kvalitete kao sredstva za očuvanje tradicije u pružanju vrijednosti kupcima,
- Poticanje odgovornosti i razvoja radnih navika kod svakog člana obitelji.
- Podržavanje osjećaja zajedništva unutar obitelji,
- Omogućavanje izravnog kontakta s dobavljačima i kupcima radi stvaranja individualnih i prijateljskih odnosa,
- Posvećenost kvaliteti i izgradnji prepoznatljivog brenda,
- Motiviranje članova i vanjskih suradnika za postizanje zajedničkih ciljeva, uz poseban naglasak na edukaciju djece unutar obitelji,

- Etika i društvena odgovornost, posebice prema lokalnoj zajednici,
- Financijska disciplina koja se manifestira u efikasnosti poslovanja,
- Jaka obiteljska posvećenost poduzetništvu.

Uz niz prednosti koje su spomenute, obiteljska poduzeća se suočavaju s brojnim nedostacima kao što su:

- Obiteljski konflikti koji mogu ometati ostvarivanje obiteljskih poslovnih ciljeva,
- Nespremnost prihvaćanja promjena,
- Manjak transparentnosti i povjerenja prema ne članovima obitelji,
- Nepoštivanje ozbiljnosti rada u poduzeću od strane određenih članova obitelji,
- Toleriranje nekompetentnih članova na upravljačkim pozicijama,
- Sporiji rast zbog izbjegavanja zaduživanja,
- Nedostatak vremena za normalan obiteljski život, odmor i druženje članova,
- Nejasna podjela uloga i odgovornosti unutar poduzeća,
- Nesposobnost razdvajanja privatnog i poslovnog života,
- Potencijalni sukobi interesa između članova i poslovnih ciljeva poduzeća,
- Kašnjenje u prijenosu poslovanja na sljedbenike,
- Povezanost u poslu temeljena na rodbinskim vezama umjesto na stručnosti,
- Visoki rizik za sve obiteljske članove, uključujući mogućnost bankrota i gubitka sredstava i zaposlenja,
- Sukob želja između djece i roditelja.¹⁰

Obiteljsko poduzetništvo, kao i svaki oblik poslovanja, nosi sa sobom svoje prednosti i izazove. Dok potiče obiteljsku povezanost, brigu za pojedince unutar obitelji i posvećenost tradiciji, također se suočava s izazovima poput obiteljskih konflikata, nedostatka transparentnosti te potencijalnih sukoba interesa. Unatoč tome, obiteljska poduzeća imaju jedinstvenu sposobnost razvoja kvalitetnih brendova, poticanja odgovornosti među članovima te pružanja prilike za zajednički uspjeh, uz istinsku predanost poduzetništvu.

¹⁰ Antolović, Obiteljsko poduzetništvo, 12.

3. Turistička obilježja Općine Malinska - Dubašnica

Na sjeverozapadnom dijelu otoka Krka, u uvali između rtova Čuf i Pelova, nalazi se Malinska. Ova destinacija, zajedno sa okolnim selima, tvori povijesnu cjelinu poznatu pod imenom Dubašnica. Glavno prirodno bogatstvo ovog područja očituje se u ljepoti mora te šumama koje okružuju Dubašnicu.

3.1. Opći podaci

Povijest Dubašnice duboko je povezana s hrastovim šumama Medunca, poznatog kao Dub, koji je stoljećima rastao u plodnom dubašljanskom polju. Dubašnicu čine tri skupine sela: Dolinja, koja obuhvaća Porat, Vantačići, Turčići, Zidarići, Milčetići, Bogovići, Radići i Malinsku, pri čemu se Porat, Vantačići, Zidarići i Malinska zajedno nazivaju Vala; Gorinja, koja obuhvaća Kremenići, Žgombići, Sv. Ivan, Sv. Anton, Strilčići i Sabljici; te Poganka, koja obuhvaća Milovčići, Oštrobradić, Barušići i Ljutići. Osim toga, okolna područja obiluju lokalitetima napuštenih sela. Nedavno se Općini pridružio i Sv. Vid-Miholjice sa selom Maršići.

Područje Dubašnice obiluje tragovima života još iz prapovijesnih i antičkih vremena. Na tim prostorima živjelo je pleme Liburna, čije su gradine ostavile neizbrisiv trag. Antičko doba je svjedočilo o ladanjskom životu u uvali Zaharija, gdje su pronađeni ostaci antičkog stambenog objekta (Villa Rustica). Srednjovjekovni tragovi su brojni, a naseljavanje i razvoj Dubašnice su povezani s Ivanom Frankopanom, posljednjim krčkim knezom. Nakon odlaska zadnjeg Frankopana 1480. godine, Mlečani su preuzeli vlast na otoku, koja je trajala do 1797. godine. Mjesta poput Dubašnice postala su česta meta uskoka, što je ostavilo tragične posljedice na lokalno stanovništvo.

Malinska je nekad služila kao zaštićena luka koja je pružala utočište plovilima od loših vremenskih uvjeta. No, početkom 19. stoljeća, Malinska se počela brzo naseljavati, uglavnom zbog sve veće potrebe za izvozom ogrjevnog drva. Razvijena su pristaništa, proširila se luka, a od 1866. godine Malinska je postala omiljeno odredište putničkih parobroda. Unatoč teškim

vremenima, poput Prvog svjetskog rata i talijanske okupacije, Dubašnica je pokazala iznimnu otpornost i hrabrost, a njezina povijest je isprepletena s hrabrim djelima njezinih stanovnika.¹¹

3.2. Povijest turizma

Povijest turizma u Općini Malinska - Dubašnica prožeta je bogatom baštinom koja seže duboko u prošlost. Već u davnim vremenima, ovo područje bilo je poznato po svojim prirodnim ljepotama, obalama s kristalno čistim morem te blagom mediteranskom klimom, što je privlačilo putnike i istraživače. U 19. stoljeću, s razvojem industrijske revolucije i napretkom u prijevozu, interes za putovanjima i odmorom rapidno je rastao. Malinska, kao zaštićena luka, postala je popularna postaja putničkih brodova koji su plovili Jadranom. Ova epoha označila je početak turističkog razvoja u regiji, a trend se nastavio i u 20. stoljeću, posebno nakon što su se turistička infrastruktura i usluge dodatno razvile.

Kroz godine, Malinska je postala poznata po svojim prekrasnim plažama, netaknutoj prirodi i raznovrsnoj gastronomiji. Posebno su popularni lokalni specijaliteti od svježe ribe, morskih plodova te maslinovog ulja, što je dodatno obogaćivalo turističku ponudu ovog područja. Osim toga, kulturna baština Općine Malinska - Dubašnica, obilježena tradicionalnim manifestacijama i događajima, privlačila je brojne posjetitelje.

U suvremenom dobu, Malinska - Dubašnica i dalje je omiljeno odredište za turiste iz cijelog svijeta. Njezina ljepota, gostoljubivost lokalnog stanovništva te raznovrsna ponuda aktivnosti, od vodenih sportova do kulturnih doživljaja, čine je poželjnim mjestom za odmor i opuštanje.

3.3. Upravljanje općinom Malinska – Dubašnica

Upravljanje Općinom Malinska - Dubašnica obuhvaća sve aktivnosti i procese vezane uz vođenje lokalne samouprave na tom području. Ključni dionici u upravljanju uključuju Općinu Malinska - Dubašnica, Turističku zajednicu Malinske-Dubašnice, turističke agencije, Turističku zajednicu otoka Krka te domicilno stanovništvo.

Općina Malinska - Dubašnica aktivno upravlja lokalnom zajednicom, donoseći odluke, planirajući proračun i osiguravajući kvalitetu života stanovnika. Njeno Općinsko vijeće ima

¹¹ <https://www.visitmalinska.com/>, preuzeto 30.03.2024.

zakonodavnu ulogu, donoseći odluke o različitim pitanjima od interesa za zajednicu. Godišnji proračun se sastavlja kako bi se osiguralo financiranje javnih usluga, infrastrukturnih projekata i socijalnih programa te poticanje gospodarskog razvoja, investicija, poduzetništva i turizma.

Turistička zajednica Općine Malinska - Dubašnica ima ključnu ulogu u upravljanju turističkim destinacijama, promociji lokalnih atrakcija, organizaciji događanja i poticanju turističke ponude. Suraduje s lokalnim dionicima radi unaprjeđenja turističkog doživljaja i osiguranja održivog razvoja turizma.

Turističke agencije aktivno promoviraju turističke atrakcije, suraduju s lokalnim poduzetnicima i potiču razvoj turističke infrastrukture, generirajući ekonomske prihode i zapošljavajući lokalno stanovništvo.

Turistička zajednica otoka Krka sudjeluje u promociji turističkih atrakcija i manifestacija te povećava prepoznatljivost destinacije.

Lokalno stanovništvo sudjeluje u upravljanju općinom birajući predstavnike u Općinskom vijeću te sudjeluje u javnim raspravama, inicijativama i aktivnostima koje oblikuju budući razvoj općine. Kroz ove oblike participacije, lokalno stanovništvo ima značajan utjecaj na upravljanje Općinom Malinska - Dubašnica i oblikovanje njenog razvoja prema potrebama i interesima zajednice.

3.4. Struktura smještajne ponude

Što se tiče smještajne strukture Malinske, ističe se nekoliko vrsta smještaja, pri čemu svaka od njih omogućuje gostima da uživaju u autentičnom iskustvu boravka u Malinskoj, okruženi ljepotama otoka Krka i toplom gostoljubivošću lokalnog stanovništva. Smještajnu ponudu općine Malinska -Dubašnica čine:

- Hoteli: Luxury Hotel Riva, Hotel Vila Rova, Hotel Villa Margaret, Hotel Malin, Hotel Blue Waves Resort, Hotel Adria, Hotel Pinia
- Pansioni: pension Marijana, Tramontana, Šegulja, Helios, Palma, Dujmović Story
- Hosteli: hostel Marinus, hostel Dub.
- Obiteljski smještaj: apartmani, vile i kuće za odmor, sobe
- Kampovi: kamp Draga

Tablica 1. Smještajni kapaciteti u općini Malinska – Dubašnica

Vrsta smještaja	Broj postelja	
	Broj postelja	Broj dodanih postelja
Hoteli	974	4
Nekomercijalni smještaj	16.335	5.428
Objekti u domaćinstvu	7.217	1.354
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj	1.432	470
UKUPNO	25.958	7.256

Izvor: izrada autorice prema podacima iz TZ Općine Malinska - Dubašnica

Iz tablice 1. vidljivo je da je Malinska.-Dubašnica izrazito obilježena nekomercijalnim smještajem (vikendice) s udjelom od 62,9% te ponudom objekata za smještaj u domaćinstvu 27,8 % što znači da ostale vrste smještajnih objekata participiraju sa manje od 10% .

Ova raznovrsna ponuda smještaja omogućuje posjetiteljima Općine Malinska - Dubašnica da odaberu opciju koja najbolje odgovara njihovim potrebama, preferencijama i proračunu tijekom boravka na tom području.

3.5. Turistički promet općine Malinska – Dubašnica

Kroz godine Općina Malinska - Dubašnica postala je omiljeno odredište za putnike iz cijelog svijeta, privlačeći ih svojim netaknutim prirodnim ljepotama, bogatom kulturnom baštinom, te širokom paletom turističkih aktivnosti i sadržaja.

Kroz poglavlje se analizira turistički promet u Općini Malinska - Dubašnica. Glavni cilj ove analize je istražiti trendove u dolascima i noćenjima turista, te identificirati ključne čimbenike koji su utjecali na turistički promet u proteklim godinama.

Tablica 2. Dolasci i noćenja po vrstama smještajnih kapaciteta za razdoblje 2019-2023.

VRSTA SMJEŠTAJA		DOLASCI		NOĆENJA	
		UKUPNO	%	UKUPNO	%
HOTELI	2023.	29.636	24,03%	125.552	12,10%
	2022.	31.047	24,70%	131.517	13,13%
	2021.	24.523	23,22%	105.454	11,65%
	2020.	14.729	18,35%	61.277	7,23%
	2019.	34.514	26,32%	143.502	11,06%
OBJEKTI U DOMAĆINSTVU	2023.	69.163	56,08%	464.109	44,74%
	2022.	70.334	55,95%	484.125	36,39%
	2021.	56.742	53,73%	403.592	44,59%
	2020.	40.115	49,98%	285.083	33,65%
	2019.	67.722	51,56%	469.116	36,15%
OSTALI UGOSTITELJSKI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ	2023.	11.643	9,44%	74.074	7,14%
	2022.	10.710	8,52%	65.638	6,55%
	2021.	9.241	8,75%	60.276	6,66%
	2020.	6.597	8,22%	41.175	4,86%
	2019.	14.292	10,90%	81.049	6,25%
KAMPOVI	2023.	296	0,24%	1.850	0,18%
	2022.	415	0,33%	2.415	0,24%
	2021.	458	0,43%	2.350	0,26%
	2020.	309	0,39%	1.527	0,18%
	2019.	321	0,24%	1.765	0,14%
NEKOMERCIJALNI SMJEŠTAJ	2023.	12.592	10,21%	371.787	35,84%
	2022.	13.208	10,51%	317.856	31,47%
	2021.	14.642	13,86%	333.520	36,85%
	2020.	18.506	23,06%	458.175	54,08%
	2019.	14.263	10,88%	602.147	46,41%
SVEUKUPNO	2023.	123.330	100,00%	1.037.372	100,00%
	2022.	125.714	100,00%	1.001.551	100,00%
	2021.	105.606	100,00%	905.192	100,00%
	2020.	80.256	100,00%	847.237	100,00%
	2019.	131.112	100,00%	905.192	100,00%

Izvor: izrada autorice prema; Statistika 2019.–2023. godina – TZO Malinska. Dostupno na: <https://www.visitmalinska.com/statistika/2019-godina/>

Analiza godišnjih izvještaja o turističkim dolascima i noćenjima pokazuje jasan trend. Gosti najviše preferiraju smještaj u objektima u domaćinstvu u usporedbi s kampovima.

Broj dolazaka kontinuirano raste tijekom analiziranih godina. Primjerice, u 2019. godini zabilježeno je ukupno 131.112 dolazaka, dok je taj broj porastao na 125.714 u 2022. godini.

Objekti u domaćinstvu uvijek su bilježili najveći udio dolazaka. Hotelima je, također, najveći postotak dolazaka ostvaren u 2019. godini. Što se tiče noćenja, također se bilježi rast. Na primjer, u 2019. godini ostvareno je ukupno 905.192 noćenja, dok je taj broj porastao na 1.001.551 noćenje u 2022. godini. Ponovno, objekti u domaćinstvu su dominirali i po pitanju noćenja. Najviše noćenja u objektima u domaćinstvu zabilježeno je u 2023. godini.

Kampovi su, s druge strane, kontinuirano bilježili najmanji udio dolazaka i noćenja u svim godinama analize, s udjelom od oko 0,2-0,4%. To ukazuje na manju privlačnost kampova za posjetitelje u usporedbi s objektima u domaćinstvu. Najviše dolazaka i noćenja u kampovima bilo je u 2021. godini.

U konačnici, ovi podaci pružaju važne uvide o preferencijama turista te su korisni za planiranje strategija turističkog razvoja i prilagodbu ponude u budućnosti.

Za detaljno praćenje trenda rasta i ukupnih promjena u turističkim dolascima i noćenjima, korisno je koristiti indekse kojiprikazuju te promjene kroz različite godine. Analiza je dodatno pojašnjena kroz korištenje tablica i grafikona, što omogućuje bolje razumijevanje tih trendova i njihovih implikacija na turističku industriju.

Tablica 3. Promjene u dolascima i noćenjima u periodu od 2019. – 2023.

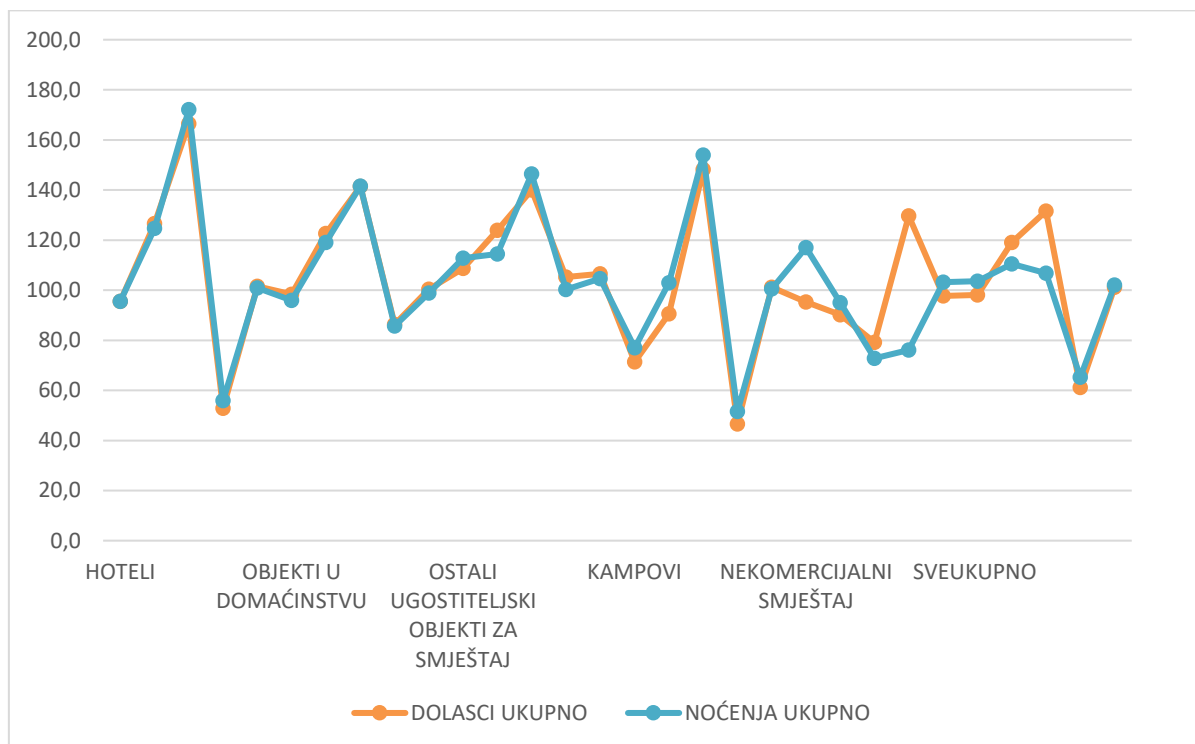
VRSTA SMJEŠTAJA		DOLASCI	NOĆENJA
		UKUPNO	UKUPNO
HOTELI	Indeks 23/22	95,5	95,5
	Indeks 22/21	126,60	124,70
	Indeks 21/20	166,50	172,10
	Indeks 20/19	52,80	55,90
	Indeks 19/18	101,60	100,90
OBJEKTI U DOMAĆINSTVU	Indeks 23/22	98,34	95,87
	Indeks 22/21	122,66	119,08
	Indeks 21/20	141,45	141,57
	Indeks 20/19	86,30	85,70
	Indeks 19/18.	100,40	98,90
OSTALI UGOSTITELJSKI OBJEKTI ZA SMJEŠTAJ	Indeks 23/22	108,71	112,85
	Indeks 22/21	123,86	114,49
	Indeks 21/20	140,08	146,39

	Indeks 20/19	105,30	100,30
	Indeks 19/18	106,50	104,60
KAMPOVI	Indeks 23/22	71,33	77,00
	Indeks 22/21	90,61	103
	Indeks 21/20	148,22	154,00
	Indeks 20/19	46,60	51,60
	Indeks 19/18	101,10	100,50
NEKOMERCIJALNI SMJEŠTAJ	Indeks 23/22	95,34	116,97
	Indeks 22/21	90,18	95,01
	Indeks 21/20	79,12	72,79
	Indeks 20/19	129,70	76,10
	Indeks 19/18	97,70	103,20
SVEUKUPNO	Indeks 23/22	98,10	103,58
	Indeks 22/21	119,03	110,52
	Indeks 21/20	131,59	106,84
	Indeks 20/19	61,20	65,30
	Indeks 19/18	101,20	102,00

Izvor: izrada autorice prema; Statistika 2019.–2023. godina – TZO Malinska. Dostupno na:
<https://www.visitmalinska.com/statistika/2019-godina/>

Iz tablice se može primijetiti trend pada u 2020. godini uzrokovan pandemijom COVID-19. Nakon pandemije COVID-19, u naredne dvije godine primjećuje se veliki rast od 31,59% dolazaka u 2021. godini i 10,52% noćenja u 2022. godini.

Grafikon 1. Promjene u dolascima i noćenjima u periodu od 2019. – 2023. godine

Izvor: izrada autorice prema; Statistika 2019.–2023. godina – TZO Malinska. Dostupno na: <https://www.visitmalinska.com/statistika/2019-godina/>

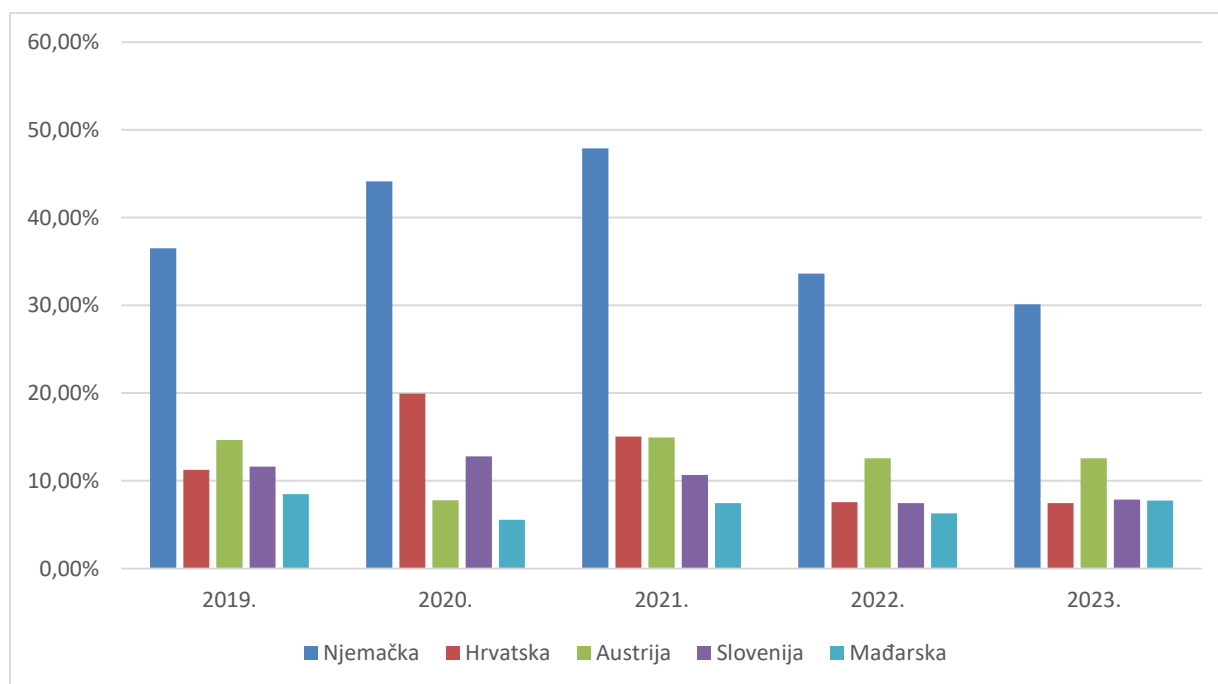
U 2020. godini, primjećuje se izražen trend pada u svim kategorijama smještaja. Posebno se ističe značajan pad dolazaka i noćenja, što je posljedica pandemije COVID-19 koja je značajno utjecala na turističku industriju.

U analizi indeksa promjene dolazaka i noćenja, primjećuje se da su indeksi relativno niski u kategorijama hotela i objekata u domaćinstvu u razdoblju nakon pandemije. To ukazuje na postupan oporavak u tim sektorima. S druge strane, u kategoriji nekomercijalnog smještaja, zapaža se najveća razlika u indeksima dolazaka i noćenja, što može ukazivati na snažniji oporavak ili promjene u preferencijama turista prema ovom obliku smještaja.

Ukupno gledano, godine nakon pandemije COVID-19 donijele su značajne promjene u turističkim aktivnostima, pri čemu su neke kategorije smještaja bilježile nagli oporavak, dok su druge još uvijek bile pod utjecajem izazova izazvanih pandemijom. Ovi trendovi su ključni za razumijevanje dinamike turističke industrije i planiranje budućih strategija prilagodbe i razvoja.

Konačno, analizira se turistički promet po zemljama kako bi se zaključilo iz kojih zemalja Općina Malinska – Dubašnica ostvaruje najviše prometa. Prvo se analizira period od 2019. do 2021. godine.

Grafikon 2. Turistički promet po zemljama 2019. – 2023. Godine

Izvor: izrada autorice prema; Statistika 2021. godina – TZO Malinska. Dostupno na: <https://www.visitmalinska.com/statistika/2021-godina/>

Analizom turističkog prometa od 2019. do 2023. godine u Općini Malinska - Dubašnica primijećena je vodeća uloga Njemačke po broju dolazaka, s udjelom od 40% ili više u tom razdoblju. Hrvatska i Austrija su se izmjenjivale u redoslijedu za drugo mjesto tijekom pet godina. Pandemijska godina bila je značajna za Hrvatsku, jer je ostvarila gotovo 20% dolazaka, čime ju je stavila na najvišu poziciju drugog mjesta u petogodišnjem razdoblju. Nakon Hrvatske i Austrije, Slovenija je zadržala treće mjesto s udjelom od više od 13% dolazaka tijekom pet godina analize. Na petom mjestu liste najvažnijih tržišta nalazila se Mađarska, koja je također zadržala relativno konstantan udio od 6% do 8% dolazaka tijekom petogodišnjeg razdoblja. Ovi trendovi ukazuju na dinamičnu promjenu u turističkom prometu Općine Malinska - Dubašnica tijekom pet godina, pri čemu su neke zemlje poput Hrvatske ostvarile značajan rast unatoč izazovima uzrokovanim pandemijom. Njemačka je ostala stabilno vodeće tržište, dok su ostale zemlje kao Austrija, Slovenija i Mađarska također zadržale svoje pozicije s određenim udjelom

u ukupnom broju dolazaka. Ovi podaci su ključni za razumijevanje dinamike turističkog tržišta u regiji i identificiranje trendova koji bi mogli utjecati na budući razvoj turizma.

4. Obiteljsko poduzetništvo na primjeru Luxury Hotel Riva

Istraživački dio rada ističe primjer Luxury Hotela Riva Malinska kao izvrsnu studiju slučaja o uspjehu i predanosti u obiteljskom poduzetništvu. Smješten u srcu Malinske, ovaj hotel predstavlja spoj luksuza, udobnosti i tradicionalne gostoljubivosti, što proizlazi iz dugogodišnjeg rada i strasti obitelji koja ga vodi.

4.1. Povijesni razvoj poduzeća

Priča obitelji koja vodi Luxury Hotel Riva započinje generacijama unatrag, s predanim radom i posvećenošću razvoju turizma. Obitelj je kroz povijest bila vrlo aktivna u obiteljskom poduzetništvu i posebno je istaknula svoju ulogu u razvoju turizma na ovom području. Kroz generacije, članovi obitelji uvijek su prepoznavali potencijal Malinske kao turističke destinacije, te su ulagali napore u razvoj i unapređenje turističke ponude. Njihovo gostoprimstvo i ljubav prema tradiciji uvijek su bili ključni elementi u vođenju poslovanja.

Poduzetnička priča obitelji započela je s roditeljima, koji su svoje poslovne korake u turizmu započeli 1997. Godine otvaranjem malog pansiona 'Marica' u Portu, koji je imao pet soba. Još od djetinjstva, sinovi su bili uključeni u obiteljski posao, pomažući roditeljima u raznovrsnim aktivnostima poput poljoprivrede, branja maslina, te cijepanja i prodaje drva nakon škole. Nakon završetka srednje škole, jedan je odlučio dalje se usavršavati i upisao ekonomski fakultet, dok se drugi odlučio za građevinski fakultet. Njihova kombinacija obrazovanja i praktičnog iskustva stvorila je snažnu osnovu za daljnji razvoj obiteljskog poslovanja u turizmu. Njihov pansion nije bio samo mjesto za smještaj gostiju, već i prilika za pružanje osobnog i toplog dočeka gostiju, što je postalo zaštitni znak obiteljskog poslovanja.

4.2. Razvoj poduzetničke obitelji

Ubrzo nakon što se pansion pokazao izuzetno uspješnim, sinovi osnivača su osjetili priliku i inspiraciju da podignu svoj posao na višu razinu, te su odlučili proširiti svoju viziju stvarajući i otvarajući vlastiti hotel „Pinia“. Na terenu nasuprot vlastitog pansiona započeli su izgradnju hotela 2002. godine. Kao i svaki veći projekt izgradnja hotela dolazi s mnogo izazova, s kojima se morala suočiti i ova obitelj. Upornim radom uspjeli su prevladati sve prepreke, te su konačno izgradili hotel s 26 soba. Hotel Pinia nalazi se na izvrsnoj poziciji, u Portu na samoj plaži Uhljé. Nakon šest uspješnih godina poslovanja, braća su odlučila proširiti hotel Piniu, te je hotel od 26 soba narastao na hotel s 42 sobe i tri apartmana.¹² Hotel Pinia s četiri zvijezdice je dio ugledni hotel s visokim standardima kvalitete i usluge. Otvoren je s ciljem pružanja vrhunskog iskustva gostima koji žele uživati u ekskluzivnom ambijentu, udobnosti i luksuzu. Hotel Pinia nudi raznovrsne smještajne opcije, uključujući prostrane sobe i apartmane s modernim sadržajima i elegantnim dizajnom. Gosti mogu birati između soba s pogledom na more ili unutarnjeg dvorišta, prilagođavajući boravak svojim željama i potrebama. Jedna od ključnih atrakcija hotela je wellness zona. Ovdje gosti mogu uživati u raznim tretmanima ljepote i opuštanja, kao što su masaže, saune, jacuzzi i bazeni. Hotel Pinia stvara nezaboravno iskustvo boravka za svoje goste, ističući se kao jedno od najpoželjnijih odredišta za odmor na otoku Krku.

Kontinuiranim rastom poslovanja odlučili su 2013. godine izgraditi inovativne i luksuzne vile i time proširiti svoju smještajnu ponudu. U selu Turčić, nedaleko od Malinske, izgradili su četiri luksuzne vile sa zajedničkim nazivom „Luxury Stone San Rocco Villas“. San Rocco vile u Malinskoj su ekskluzivni smještajni objekti koji se ističu svojom elegancijom, udobnošću i luksuzom. Smještene su u prekrasnom prirodnom okruženju, okružene zelenilom, nudeći gostima nezaboravan boravak na otoku Krku. Ove vile predstavljaju spoj tradicionalnog mediteranskog stila s modernim sadržajima i luksuznim detaljima. Svaka vila ima svoju privatnu okućnicu s prostranim vrtom, bazenom, terasom i roštiljem, pružajući gostima osjećaj privatnosti i ekskluzivnosti. Unutrašnjost vila uređena je s posebnom pažnjom za detalje, kombinirajući rustikalne elemente poput kamenih zidova i drvenih greda s suvremenim namještajem i modernom opremom. Prostrane sobe, elegantne kupaonice i potpuno opremljene kuhinje osiguravaju udobnost i praktičnost tijekom boravka. Osim toga, vile su smještene u

¹² <https://www.hotel-pinia.hr/>, pristupljeno 06.04.2024.

blizini plaža, restorana, trgovina i ostalih turističkih atrakcija, omogućujući gostima da istraže i uživaju u svemu što otok Krk ima za ponuditi. San Rocco vile predstavljaju idealan izbor za one koji traže ekskluzivan i luksuzan smještaj na prekrasnom otoku Krku, kombinirajući udobnost, eleganciju i autentično mediteransko iskustvo.

Nakon uspješnog obiteljskog pothvata s Luxury Villama, obitelj se odlučila proširiti svoje poslovanje izgradnjom hotela s 5 zvjezdica. Tako je nastao Luxury Hotel Riva u Malinskoj, koji je otvoren 2019. godine i brzo postao sinonim za ekskluzivnost, udobnost i vrhunsku uslugu u turističkoj ponudi ovog prekrasnog primorskog gradića. Gosti iz cijelog svijeta dolaze uživati u besprijekornoj ponudi hotela i vrhunskim sadržajima, uključujući ekskluzivne sobe i apartmane dizajnirane s naglaskom na udobnost i eleganciju, pružajući gostima osjećaj luksuza i privatnosti. Prostrani apartmani opremljeni su najmodernijim sadržajima i luksuznim detaljima, prilagođenim potrebama najzahtjevnijih gostiju. Dodatno, hotel nudi izvanredan wellness i spa centar koji predstavlja oazu opuštanja i revitalizacije. Gosti mogu uživati u raznovrsnim tretmanima, masažama, saunama i bazenima, pružajući im potpunu relaksaciju i osvježanje tijela i duha. Gastronomska ponuda hotela također je neodoljiva. Restorani u sklopu hotela nude vrhunske specijalitete pripremljene od svježih, lokalno uzgojenih sastojaka, koje upotpunjuje bogat izbor vrhunskih vina i koktela. Gosti imaju priliku uživati u jedinstvenim okusima mediteranske kuhinje u elegantnom i sofisticiranom ambijentu. Osim toga, hotel organizira raznovrsne aktivnosti i zabavne programe za svoje goste, uključujući sportske aktivnosti, izlete, degustacije vina i tematske večeri. Gosti mogu istraživati okolicu, uživati u vodenim sportovima ili jednostavno opuštat se na privatnoj plaži hotela. Kroz sve ove luksuzne sadržaje i usluge, Hotel Riva pruža gostima nezaboravno iskustvo boravka u Malinskoj, ističući se kao sinonim za vrhunski turizam i beskompromisnu kvalitetu usluge.

4.3. Poslovanje Luxury Hotel Riva

Hotel Riva nije samo rezultat poslovne vizije, već je i primjer predanosti razvoju turizma na ovom području. Duboko ukorijenjeni u obiteljsku povijest i naslijeđe, članovi obitelji vlasnika aktivno su doprinijeli stvaranju prepoznatljivog brenda i osiguranju vrhunske usluge u hotelijerstvu.

U ovom poglavlju istražuje se turistički promet hotela Riva u Malinskoj. Ova analiza usmjerena je na otkrivanje uzoraka dolazaka gostiju, sezonskih fluktuacija, te identifikaciju ključnih trendova koji su obilježili turističku aktivnost hotela Riva u određenom vremenskom razdoblju. Za početak analiziraju se dolasci i noćenja turista u periodu od 2019. godine do 2023. godine.

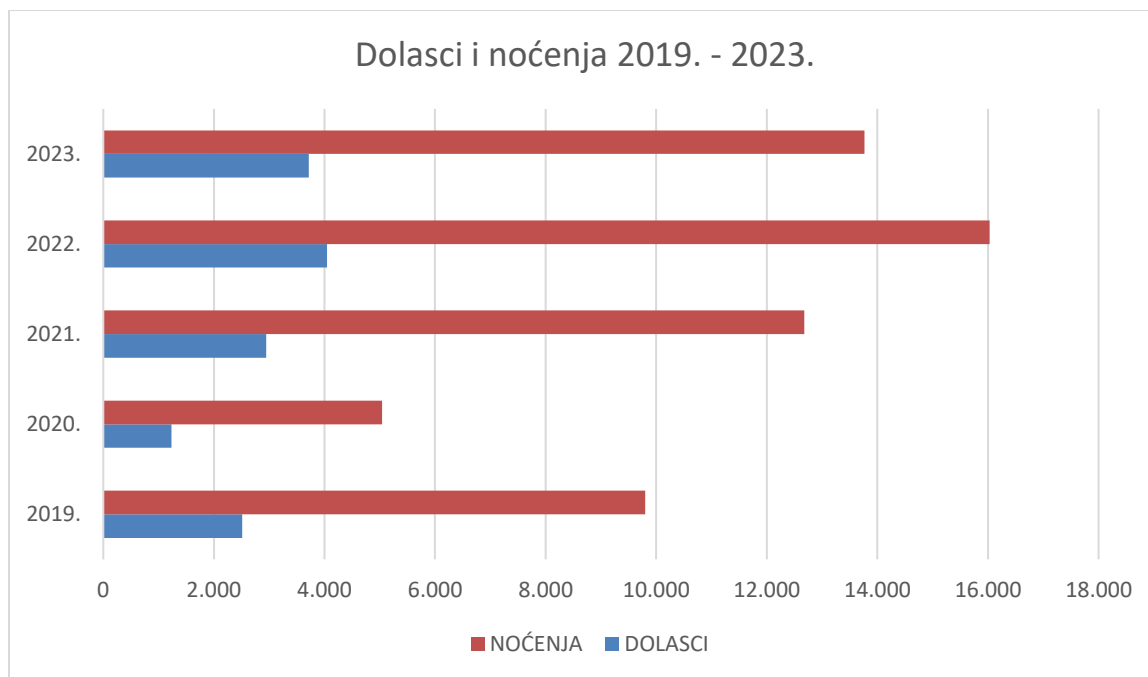
Tablica 4. Turistički promet hotela Riva u periodu od 2019. - 2023. Godine

	DOLASCI	%	NOĆENJA	%
2019. (29.05. – 03.11.)	2.510	-	9.801	-
2020. (10.06.-26.10.)	1.232	-51%	5.042	-49%
2021. (21.05. – 01.11.)	2.946	+17%	12.676	+29%
2022. (31.03. – 01.11.)	4.047	+61%	16.032	+64%
2023. (24.03. – 01.11.)	3.718	+48%	13.766	+41%
UKUPNO	14.453		57.317	

Izvor: izrada autorice prema podacima iz poduzeća

U tablici 4 analizira se turistički promet u hotelu za petogodišnji period. Početna godina je 2019. Iz tablice se vidi da su dolasci i noćenja u 2020. godini opali za 51 %, odnosno 49 %, uzrokovano pandemijom COVID-19. Uočava se trend povećanja dolazaka i noćenja u ostalim godinama: u 2021. godini dolasci su porasli za 17 %, a noćenja za 29 %; u 2023. godini dolasci su se povećali za 48 %, a noćenja za 41 %; dok je 2022. godina obilježena najvećim trendom rasta, s porastom dolazaka od 61 % i noćenja od 64 %. Ovi rezultati svjedoče o dinamičnosti turističkog prometa hotela i turističkog prometa cijele Malinske – Dubašnice.

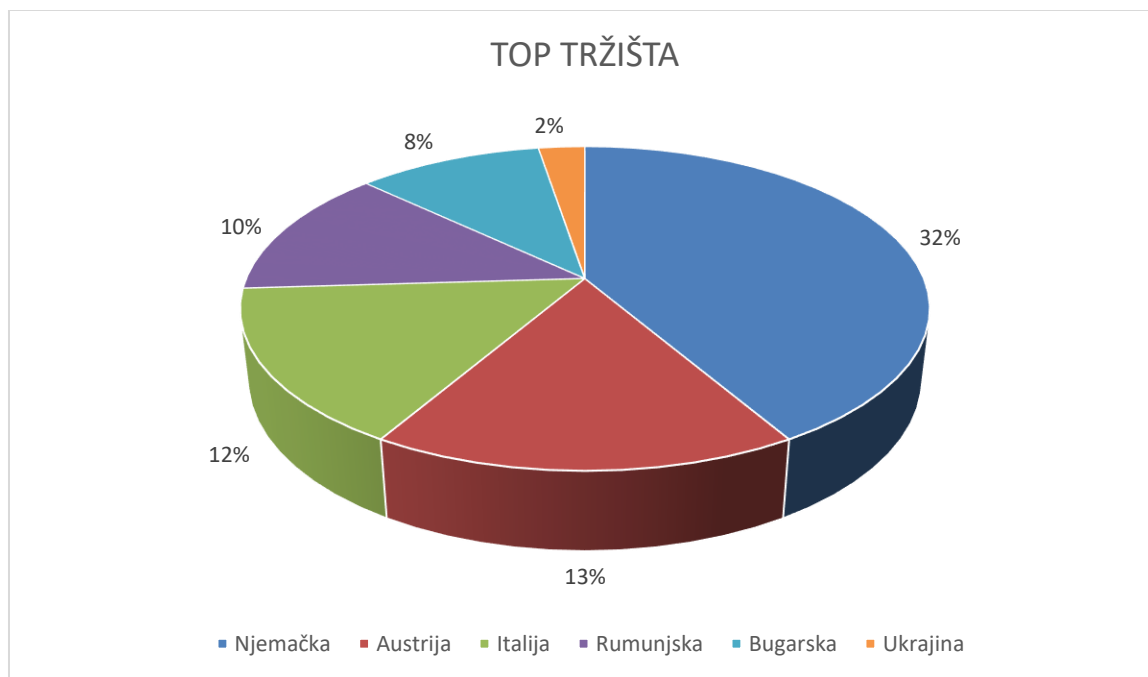
Grafikon 3. Turistički promet hotela Riva u periodu od 2019. - 2023. Godine

Izvor: izrada autorice prema podacima iz poduzeća

Grafikon 3 pruža detaljniji uvid u fluktuaciju dolazaka i noćenja u hotelu tijekom razdoblja od 2019. do 2023. godine. Primjećuju se značajne promjene u ovom razdoblju, s naglaskom na pad broja dolazaka i noćenja u 2020. godini uzrokovano pandemijom COVID-19, te rastući trend u godinama koje slijede. Ovi podaci ilustriraju dinamiku turističkog prometa i ukazuju na važnost analize trendova radi informiranja o strategijama razvoja i prilagodbi poslovanja hotela.

Grafikon 4. Turistički promet po zemljama 2019. – 2023. Godine

Izvor: izrada autorice prema podacima iz poduzeća

Grafikon 4 prikazuje strukturu gostiju prema nacionalnosti u 2023. godini. Prema podacima, najveći udio gostiju dolazi iz Njemačke, čineći 32 % ukupnog broja posjetitelja. Austrija slijedi s udjelom od 13 %, dok Italija i Rumunjska zauzimaju 12 % i 10 % udjela redom. Gosti iz Bugarske čine 8 % ukupne posjetiteljske populacije, dok je udio gostiju iz Ukrajine 2 %. Ostale nacionalnosti čine 23 % ukupnog broja posjetitelja. Ovi podaci pružaju uvid u raznolikost gostiju hotela Riva, te naglašavaju značajno sudjelovanje gostiju iz Njemačke i drugih europskih zemalja u turističkom prometu Malinske.

4.4. Utjecaj Luxury hotel Riva na turizam u Malinskoj

Luksuzni hotel Riva ima značajan utjecaj na turizam u Malinskoj iz nekoliko ključnih razloga. Hotel pruža visoku razinu usluge i udobnosti svojim gostima, što pozitivno utječe na njihovo iskustvo boravka. Kvalitetna usluga privlači turiste koji traže luksuzan odmor i doprinosi pozicioniranju Malinske kao destinacije visoke klase. Osim toga, prisutnost hotela Riva dovodi do povećanja turističkog prometa u Malinskoj, povećanju broja radnih mjesta, što ima pozitivan učinak na lokalnu ekonomiju i razvoj turističke infrastrukture. Dolazak gostiju u hotel potiče

potražnju za dodatnim uslugama i aktivnostima u Malinskoj, poput restorana, trgovina i turističkih agencija. Nadalje, prisutnost luksuznog hotela doprinosi ugledu i pozicioniranju Malinske kao elitne turističke destinacije, privlačeći bogate i ugledne goste te potičući razvoj drugih luksuznih objekata i usluga u regiji. Naposljetku, promocija hotela Riva pomaže povećati vidljivost Malinske na turističkom tržištu i privlači pažnju potencijalnih posjetitelja.

Tablica 5. Udio turističkih dolazaka ostvarenih u Luxury hotelu Riva u ukupnom broju turističkih dolazaka u Malinsku za razdoblje 2019.-2023.

	HOTELI U MALINSKOJ	LUXURY HOTEL RIVA	% (UDIO DOLAZAKA RIVE U CJELOKUPNE DOLASKE U MALINSKOJ)
2019.	34.514	2.510	7,27%
2020.	14.729	1.232	8,36%
2021.	24.523	2.946	12,01%
2022.	31.047	4.047	13,04%
2023.	29.636	3.718	12,55%
UKUPNO	134.449	14.453	10,75%

Izvor: izrada autorice prema podacima iz TZ Općine Malinska-Dubašnica, iz poduzeća

U tablici 5 analizirani su dolasci u hotelu Riva u usporedbi s drugim hotelima u Malinskoj. Iz rezultata je vidljivo da Riva ostvaruje značajan udio u ukupnom broju dolazaka. U 2019. godini, udio dolazaka Rive u ukupnom prometu Malinske iznosio je 7,27 %, što je poraslo na 8,36 % u 2020. godini. U idućim godinama, udio je dalje rastao, dosežući dvoznamenkaste postotke, pri čemu je udio u 2021. godini iznosio 12,01 %, u 2022. godini 13,04 %, a u 2023. godini 12,55 %. Ukupno gledano, Riva ostvaruje udio od 10,75 % u ukupnom broju dolazaka u hotelima na području općine Malinska-Dubašnica.

Tablica 6. Udio turističkih noćenja ostvarenih u Luxury hotelu Riva u ukupnom broju turističkih noćenja u Malinsku za razdoblje 2019.-2023.

	HOTELI U MALINSKOJ	LUXURY HOTEL RIVA	% (UDIO DOLAZAKA RIVE U CJELOKUPNE DOLASKE U MALINSKOJ)
2019.	143.502	9.801	6,83 %
2020.	61.277	5.042	8,23 %
2021.	105.454	12.676	12,02 %
2022.	131.517	16.032	12,19 %
2023.	125.552	13.766	10,96 %
UKUPNO	567.302	57.317	10,10 %

Izvor: izrada autorice prema podacima iz TZ Općine Malinska-Dubašnica, iz poduzeća

U tablici 6 analiziran je broj noćenja u hotelu Riva u odnosu na ukupan broj noćenja u hotelima u Malinskoj. Iz navedene tablice jasno je vidljivo da hotel Riva ostvaruje značajan udio u ukupnom broju noćenja. Naime, u 2019. godini udio noćenja iznosio je 6,83 %, dok je u 2020. godini porastao na 8,23 %. U narednim godinama, udio noćenja u hotelu Riva također je rastao, prelazeći dvoznamenkaste postotke, s udjelom od 12,02 % u 2021. godini, najvišim udjelom od 12,19 % u 2022. godini te s udjelom od 10,96 % u 2023. godini. Kada se sumiraju sve te godine, može se zaključiti da hotel Riva ostvaruje značajan udio od 10,10 % u ukupnom broju noćenja u hotelima u Malinskoj.

Analizom podataka o turističkom prometu hotela Riva u Malinskoj tijekom perioda od 2019. do 2023. godine, može se zaključiti da hotel Riva ima značajan utjecaj na turizam u Malinskoj. Prvo, primjećuje se postojanje kontinuiranog rasta udjela dolazaka i noćenja u hotelu Riva u usporedbi s ukupnim turističkim prometom u Malinskoj. Uzorak pokazuje konstantan porast udjela dolazaka i noćenja tijekom promatranog razdoblja. Posebno se ističe 2022. godina kao najuspješnija, s najvećim postotkom udjela u turističkom prometu hotela Riva. Drugo, hotel Riva pokazuje kontinuirani rast udjela u dolascima i noćenjima, prelazeći dvoznamenkaste postotke u nekoliko godina. Taj rast sugerira povećanu popularnost i prepoznatljivost hotela Riva među turistima. Ovi podaci jasno ukazuju na pozitivan utjecaj hotela Riva na turizam u

Malinskoj. Povećanje broja dolazaka i noćenja u hotelu Riva doprinosi razvoju turističke industrije u regiji, potičući ekonomski rast i stvarajući nova radna mjesta. Također, hotel Riva postaje ključna točka turističke privlačnosti u Malinskoj, pridonoseći njezinoj reputaciji kao destinacije visoke kvalitete za odmor i rekreaciju. U konačnici, hotel Riva ne samo da obogaćuje turističku ponudu Malinske svojim luksuznim smještajem i uslugama, već i aktivno doprinosi jačanju turističke infrastrukture i promociji destinacije na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Zaključak

Analiza povijesnog razvoja poduzetništva otkriva njegovu duboku ukorijenjenost u ljudsku povijest, ključnu ulogu u ekonomskom i društvenom napretku od drevnih civilizacija do suvremenog doba. Od početaka, poduzetništvo se transformiralo i prilagođavalo novim tehnološkim i društvenim promjenama, postajući neizostavan dio suvremenog poslovnog svijeta. Kroz povijesnu analizu, uviđamo kontinuiranu važnost poduzetništva u ekonomskom napretku.

Poduzetništvo je ključno za stvaranje vrijednosti, inovacije i ekonomski rast od davnina do danas. Ekonomisti poput Cantillona, Say-a i Schumpetera doprinijeli su razumijevanju uloge poduzetnika u gospodarskim procesima. Klasične i suvremene teorije ističu kompleksnost poduzetničkog fenomena i važnost poduzetnika kao pokretača promjena i napretka.

Turizam i poljoprivreda ključne su gospodarske grane na otoku Krku, pružajući raznolike poslovne prilike. Održivi turizam, razvoj poljoprivrede i digitalno poduzetništvo postaju sve važniji aspekti ekonomske aktivnosti na otoku, osobito u Općini Malinska - Dubašnica.

Obiteljsko poduzetništvo predstavlja posebnu kategoriju poslovnih subjekata s brojnim prednostima i izazovima. Balansiranje obiteljskih i poslovnih interesa ključno je za dugoročni uspjeh i održivost poslovanja.

Područje Dubašnice ima bogatu povijest koja seže u prapovijesna vremena i danas je važno turističko odredište s poveznicom na svoju kulturnu baštinu.

Obitelj vlasnika Luxury Hotela Riva predstavlja inspirativnu priču o poslovnom uspjehu, predanosti i rastu u turizmu. Njihova priča simbolizira vrijednosti marljivog rada, obrazovanja i ljubavi prema poslu, te ističe važnost obiteljskih vrijednosti i posvećenosti zajednici, inspirirajući mnoge u lokalnoj zajednici i šire.

Analiza turističkog prometa hotela Riva pokazuje kontinuirani rast dolazaka i noćenja, što ukazuje na pozitivan utjecaj hotela na turizam u Malinskoj. Hotel Riva doprinosi ekonomskom razvoju regije, potiče razvoj turističke infrastrukture i promiče reputaciju Malinske kao destinacije visoke klase. Uz to, hotel Riva postaje ključna točka turističke privlačnosti, doprinoseći ugledu i prepoznatljivosti Malinske na nacionalnom i međunarodnom tržištu.

Bibliografija

- Andrić, Filip. *Razvoj poduzetništva kroz povijest*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Ekonomski fakultet u Osijeku, 2020.
- Antolović, Klaudija. *Obiteljsko poduzetništvo*. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile, 2017.
- Bakotić, Danica, Ivana Bulog, Želimir Dulčić, Mia Glamuzina, Zdenko Klepić, Dejan Kružić, Marina Lovrinčević, i Andrijana Ostojić Mihić. *Obiteljsko poduzetništvo*. Mostar 2016.
- Buble, Marin i Buble, Mario. *Poduzetništvo*. Split: Visoka škola za menadžment i dizajn Aspira, 2014.
- Cetinski, Vinka, Ines Milohnić, i Marko Perić. *Menadžment malog i srednjeg ugostiteljskog poduzeća*. Rijeka: Sveučilište u Rijeci. Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, 2009.
- Drucker, Peter F. *Inovacije i poduzetništvo. Praksa i načela*, Zagreb, 1992 .
- Kružić, Dejan. *Obiteljski biznis*. Zagreb: RRiF plus, 2004.
- Kružić, Dejan, i Ivana Bulog. *Obiteljska poduzeća: životni ciklusi, nasljeđivanje i održivost*. Split, 2012.
- Maroš, Ines. *Poslovanje obiteljskog poduzeća na primjeru obrta „Nina“ Zadar*. Sveučilište u Splitu. Ekonomski fakultet Split, 2017.
- Udovičić, Ana. *Malo i srednje poduzetništvo u Hrvatskoj s osvrtom na obiteljsko poduzetništvo*. Šibenik: Sveučilište u Šibeniku, 2013. <https://hrcak.srce.hr/file/192276> preuzeto: 30.03.2024.

Internet izvori:

<https://www.visitmalinska.com/> preuzeto: 30.03.2024.

<https://www.hotel-pinia.hr/> preuzeto: 06.04.2024.

Popis slika, tablica i grafikona

Tablice

Tablica 1. Smještajni kapaciteti u općini Malinska – Dubašnica	17
Tablica 2. Dolasci i noćenja po vrstama smještajnih kapaciteta za razdoblje 2019-2023.....	18
Tablica 3. Promjene u dolascima i noćenjima u periodu od 2019. – 2023.....	19
Tablica 4. Turistički promet hotela Riva u periodu od 2019. - 2023. Godine.....	27
Tablica 5. Udio turističkih dolazaka ostvarenih u Luxury hotelu Riva u ukupnom broju turističkih dolazaka u Malinsku za razdoblje 2019.-2023.	30
Tablica 6. Udio turističkih noćenja ostvarenih u Luxury hotelu Riva u ukupnom broju turističkih noćenja u Malinsku za razdoblje 2019.-2023.	31

Grafikoni

Grafikon 1. Promjene u dolascima i noćenjima u periodu od 2019. – 2023. godine	21
Grafikon 2. Turistički promet po zemljama 2019. – 2023. Godine.....	22
Grafikon 3. Turistički promet hotela Riva u periodu od 2019. - 2023. Godine	28
Grafikon 4. Turistički promet po zemljama 2019. – 2023. Godine.....	29